

Správa o kontrole očkovania v okrese Banská Bystrica od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021.

V okrese Banská Bystrica bola v rámci administratívnej kontroly povinného očkovania kontrolovaná zaočkovanosť detí vo všetkých ambulanciách lekárov pre deti a dospelých. Zaočkovanosť u všetkých druhov povinného očkovania sa pohybovala na úrovni od 93,3% do 97,2 %. Pod hranicu 95% klesla v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2018 (94,9%) a v ročníku narodenia 2019 (93,3%). Pokles pod hranicu 95% bol zaznamenaný aj pri preočkovaní proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne v ročníku narodenia 2014 (94,7%).

1. Základné očkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde B, hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde (tab. č. 1a).

V ročníku narodenia 2019 bolo tromi dávkami kombinovanej vakcíny (DTaP-VHB-HIB-IPV) z celkového počtu 1067 detí, zaočkovaných 1028 detí, t.j. 96,3 % (tab.č.1a), čo predstavuje oproti minulému roku vzostup o 0,6 %. Z toho 667 detí (62,5%) bolo zaočkovaných vakcínou Infanrix Hexa a 361 detí (33,8%) bolo zaočkovaných vakcínou Hexacima. Evidujeme 35 odmietnutí (3,3 %) tohto druhu očkovania, čo je rovnaké číslo ako v minulom roku.

Očkovanie proti invazívnym pneumokokovým infekciám (tab. č. 1b).

V ročníku narodenia 2019 bolo tromi dávkami konjugovanej pneumokokovej vakcíny z celkového počtu 1067 detí zaočkovaných 1027 detí t.j. 96,3%, z toho 68 detí (6,4%) bolo zaočkovaných vakcínou Synflorix (PCV 10) a 959 detí (89,9%) bolo zaočkovaných vakcínou Prevenar 13 (PCV 13). Oproti minulému roku je to vzostup zaočkovanosti o 1,0 %. Pri tomto druhu očkovania evidujeme 36 odmietnutí (3,4 %), rovnako ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde (tab. č. 2)

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v ročníku narodenia 2014 (preočkovanie v 6. roku života) bolo vykonané na 94,7 %, t.j. z celkového počtu 1040 detí bolo preočkovaných 985 detí, čo predstavuje vzostup zaočkovanosti oproti minulému roku o 3,2 %.

V tomto ročníku evidujeme 45 odmietnutí očkovania (4,3%), čo je o 0,4% viac ako v minulom roku.

Preočkovanie proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 13.r. života (tab. č. 3)

Preočkovanie detí v 13.roku života v ročníku narodenia 2007 bolo vykonané na 95,5%, čo predstavuje pokles zaočkovanosti oproti minulému roku o 0,7 %. Z celkového počtu 959 detí bolo zaočkovaných 916 detí. V tomto ročníku evidujeme 22 odmietnutí očkovania (2,3 %), čo je o 0,7% viac ako v minulom roku.

Základné očkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde (tab. č. 4).

V ročníku narodenia 2019 bolo očkovanie vykonané na 93,3 %, to znamená, že z celkového počtu 1067 detí bolo zaočkovaných 996 detí, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 0,2 %. 61% detí bolo zaočkovaných vakcínou PRIORIX a 32,3% detí bolo zaočkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. V tomto ročníku evidujeme 45 odmietnutí očkovania (4,2%), čo je o 1,1 % menej ako v minulom roku.

V ročníku narodenia 2018 bolo očkovanie vykonané na 94,9 %, to znamená, že z celkového počtu 1104 detí bolo zaočkovaných 1048 detí. 57,7% bolo zaočkovaných vakcínou PRIORIX a 37,2% detí bolo zaočkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. Oproti minulému roku je v tomto ročníku vzostup zaočkovanosti o 1,8%. V tomto ročníku evidujeme 42 odmietnutí očkovania (3,8%).

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v 11. roku života (tab.č. 5)

Preočkovanie proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2009 bolo vykonané na 97,2 %, to znamená, že z celkového počtu 972 detí bolo zaočkovaných 945 detí, čo predstavuje vzostup oproti minulému roku o 2,1%. Vakcínou PRIORIX bolo zaočkovaných 87,3% detí a vakcínou M-M-RVAX PRO bolo zaočkovaných 9,9% detí. Evidujeme 11 odmietnutí očkovania (1,1 %), čo je o 1,5% menej ako vlani.

V ročníku narodenia 2008 bolo preočkovanie vykonané na 95,6 %, z celkového počtu 930 detí bolo zaočkovaných 889 detí. 80,8% detí bolo zaočkovaných vakcínou PRIORIX a 14,8% detí bolo zaočkovaných vakcínou M-M-RVAXPRO. Oproti minulému roku je v tomto ročníku vzostup zaočkovanosti o 0,5%. Evidujeme 22 odmietnutí očkovania (2,4 %).

Očkovanie študentov zdravotníckych škôl, lekárskeho fakúlt a iných fakúlt zdravotníckeho zamerania vrátane nadstavbových škôl uvádza tab. č. 6.

V tomto období neboli doočkovaní žiadni študenti, nakoľko už boli očkovaní všetci v rámci základného povinného očkovania.

Očkovanie novorodencov HBsAg pozitívnych matiek (tab. č. 7).

V ročníku narodenia 2021 bol narodený jeden novorodenec HBsAg pozitívnej matky, ktorý bol očkovaný tromi dávkami vakcíny proti hepatitíde B. HBIG podaný nebol, kvôli nedostupnosti. V ročníku narodenia 2020 nebol narodený ani jeden novorodenec HBsAg pozit. matky.

Očkovanie pacientov hemodialyzačných oddelení a pacientov v peritoneálnej dialýze proti VHB (tab. č. 8).

Očkovanie proti vírusovej hepatitíde typu B u pacientov zaradených do DP v čase kontroly očkovania bolo indikované u 17 dialyzovaných pacientov, zaočkovaných bolo 13 pacientov (76.5%), 4 pacienti budú doočkovaní.

Očkovanie pacientov v príprave na zaradenie do DP bolo indikované u 22 pacientov, všetci boli očkovaní.

Očkovanie kontaktov HBsAg pozitívnych osôb a kontaktov chorých na VHB uvádza tabuľka č. 9a.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s chorými na VHB bolo indikované u 3 osôb, 1 osoba bola očkovaná tromi dávkami vakcíny a dve osoby dvoma dávkami vakcíny.

Očkovanie u osôb, ktoré boli v kontakte s nosičmi HBsAg bolo indikované u 3 osôb, 1 osoba bola očkovaná tromi dávkami vakcíny, jedna osoba dvoma dávkami vakcíny, jedna osoba očkovanie odmietla.

Očkovanie ďalších osôb (tab.9b) – v okrese B. Bystrica nemáme zariadenia tohto typu.

Odporúčané očkovanie proti vírusovej hepatitíde A u detí vo veku dvoch rokov žijúcich v miestach s nízkym sociálnohygienickým štandardom (tab. č. 10).

V tejto skupine evidujeme spolu 7 detí, z toho v ročníku narodenia 2019 evidujeme 6 detí, z nich nebolo zaočkované ani jedno dieťa a v ročníku narodenia 2018 evidujeme 1 dieťa, ktoré bolo zaočkované dvoma dávkami vakcíny proti VHA.

Odporúčané očkovanie alebo očkovanie na žiadosť rodičov detí do 15 rokov života (tab. č. 11).

Spolu bolo zaočkovaných 2972 detí, oproti roku 2019 je to viac o 1525 detí, čo znamená dvojnásobný vzostup. Najväčší vzostup bol zaznamenaný v očkovaní proti kliešťovej encefalitíde a meningokokovej meningitíde. Odporúčané očkovanie je nasledovné:

Kliešťová encefalitída – 603 detí

Chrípka – 29 detí do 3 rokov života, 382 detí od 3 rokov života

Vírusová hepatitída typu A – 148 detí

Meningokoková meningitída – 170 detí

Infekcie vyvolané *S.pneumoniae* – 5 detí

Rotavírusové infekcie – 590 detí

Rakovina krčka maternice – 292 detí

Ovčie kiahne – 48 detí

Tuberkulóza – 0

COVID-19 - 705

Očkovanie proti chrípke a proti invazívnym pneumokokovým infekciám u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb (tab. č. 12).

Proti chrípke bolo v týchto zariadeniach zaočkovaných 409 osôb, z celkového počtu 762 osôb, t.j. 53,7 %, čo je oproti minulému roku pokles o 5,6 %. Proti invazívnym pneumokokovým infekciám bolo očkovaných 50 osôb t.j. 6,6%, čo je oproti minulému roku vzostup o 3,4%. Proti COVIDu – 19 bolo zaočkovaných 587 osôb, t.j. 77,0% z celkového počtu indikovaných osôb.

1.1. Nižšia zaočkovanosť ako 95 % v okrese B. Bystrica bola zaznamenaná u detí v ročníku narodenia 2019 (93,3%) a v ročníku narodenia 2018 (94,9%) - základné očkovanie proti rubeole, osýpkam a parotitíde, v ročníku narodenia 2014 (94,3%) – preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne.

Príčinou nižšej zaočkovanosti bolo odmietanie tohto druhu očkovania zo strany rodičov a nedostavenie sa na očkovanie.

1.2. V okrese Banská Bystrica je 22 pediatrických obvodov.

1.3. Závažné nedostatky vo vedení dokumentácie o očkovaní neboli zistené.

1.4. V sledovanom období bol narodený jeden novorodenec HBsAg pozit. matky, ktorý bol zaočkovaný 3 dávkami vakcíny proti hepatitíde B. HBIG podaný nebol, kvôli jeho nedostupnosti.

1.5. Mimoriadne očkovanie nebolo vykonávané.

1.6. Utečenecké tábory v okrese B. Bystrica nie sú zriadené.

1.7. Uplatňovanie kontraindikácií voči očkovaníu podľa jednotlivých druhov Podaných vakcín je nasledovné: celkom bolo zistených 35 kontraindikácií, z

toho 1 trvalá, čo predstavuje o 14,6 % menej kontraindikácií ako v minulom roku.

Kontraindikácie pri základ.očkovaní proti DTP- VHB- HIB-IPV, PCV

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Kožné ochorenie	1	-	1
Stav po operácii srdca	2	-	2
S p o l u	3	-	3

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 6.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	4	-	4
Recidivujúce infekty HCD	2	-	2
S p o l u	6	-	6

Kontraindikácie pri preočkovaní proti DTP-IPV (preočkovanie v 13.roku života)

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
Recidivujúce infekty HCD	5	-	5
S p o l u	5	-	5

Kontraindikácie pri očkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde – základ.očkovanie

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	1	1	2
Kožné ochorenie	1	-	1
Recid. infekty HCD	2	-	2
Dysautonómia	1	-	1
Neuroinfekt	1	-	1
Onkologické ochorenie	1	-	1
Stav po operácii srdca	2	-	2
S p o l u	9	1	10

Kontraindikácie pri preočkovaní proti morbillám, rubeole, parotitíde

Kontraindikácia	Dočasné	Trvalé	Spolu
DMO	2	-	2
Epilepsia	1	-	1
Autizmus	3	-	3
Juvenilná reumatoidná artritída	1	-	1
Leukémia	1	-	1
DMO	1	-	1
Opakované infekty DC	2	-	2
S p o l u	11	-	11

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrolovaných ročníkoch narodenia zistených od 1.9. 2020 do 31.8. 2021				
	odmietnutie očkovania	pobyt v zahraničí	nedostavenie sa na očkovanie	odklad očkovania	Spolu
Banská Bystrica	258	15	43	21	337

1.8. Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami k 31. 8. 2021.

K 31.8. 2020 bolo zistených 41 dočasných kontraindikácií, z toho 24 x nebolo doočkovanie vykonané z nasledovných dôvodov:

- kontraindikácia stále pretrváva – 21x
- nedostavili sa na očkovanie - 3x

Tab. 3

Okres	Dočasné kontraindikácie zistené od 1. 9. 2019 do 31. 8. 2020		
	celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2021	
		abs.	%
B. Bystrica	41	17	41,5

1.9. Nežiadúce reakcie podľa druhu vakcíny a podľa typu reakcie.

Boli hlásené dve nežiadúce reakcie po očkovaní:

1. Vakcínou PREVENAR 13, č. šarže: CW 9654, jednalo sa o celkovú reakciu – dieťa malo v noci po očkovaní zvýšenú teplotu do 38st.C, 1x zvracalo, na druhý deň sa objavilo prevracanie očných bulbov, počas toho stuhlo. Dieťa bolo tri dni hospitalizované.
2. Vakcínou BEXSERO č. šarže:ABXB10AD, GSK, reakcia nastala po podaní 2. dávky vakcíny u 2 ročného dieťaťa. Jednalo sa o kompletnú alopeciu. Dieťa hospitalizované nebolo.

1.10. Nedostatky vo výkone očkovania sa týkali v odmietaní očkovania zo strany rodičov detí. S odmietnutím očkovania zo strany rodičov sme sa stretli vo všetkých pediatrických obvodoch. Nárast odmietnutí všetkých druhov povinného očkovania je dôsledkom nárastu antivakcinačných aktivít v SR. Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú.

1.11.Návrhy na riešenie problémov a opatrenia na odstránenie nedostatkov pri zabezpečovaní výkonu očkovania.

Nutná zmena legislatívy, problémy pri odmietnutí očkovania. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie

svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.

Lekári boli upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutia očkovania rodičmi, nakoľko niektorí túto povinnosť ignorujú a odmietnutie očkovania u niektorých detí zistíme až počas kontroly očkovania na ambulancii.

2.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2020 do 31.8.2021 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2020 do 31. 8. 2021 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období					
	základné očkovanie			preočkovanie		
	DTaP-VHB-HIB-POLIO	pneumokokové invazívne ochorenia	osýpky mups rubeola	DTaP-IPV v 6. roku života	osýpky mups rubeola v 11.roku života	DTaP-POLIO v 13. roku života
B. Bystrica	-	1	5	2	5	3

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2020 do 31.8.2021 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania od 1.9.2020 do 31.8.2021	Kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2021
Banská Bystrica	31	333
Spolu	31	333

3. Kontrola zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej zdravotnej starostlivosti.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

		Počet kontrolovaných obvodov	
		z toho počet ambulancií	

Okres	Celkový počet pediatrických obvodov	Spolu	So samostatnými chladničkami na uskladnenie vakuín, bez výparníka vybavených chladničkovými teplomerami	S písomnou evidenciou teploty v chladničke	
				iba v pracovných dňoch	nepretržite
Banská Bystrica	22	22	22	22	0

Vo všetkých pediatrických obvodoch majú chladničky bez výparníka. Chladničky sú vo všetkých obvodoch vybavené teplomerami, teplotu v chladničkách kontrolujú a evidujú iba v pracovných dňoch.

4. Zistené nedostatky v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov, spôsobom výdaja vakcín a transportom vakcín z lekárne do pediatrickej ambulancie:

Na pediatrických obvodoch nemajú väčšie zásoby očkovacích látok, nakoľko pri väčšine pediatrických obvodoch sa v blízkosti nachádzajú lekárne, v ktorých zdravotná sestra preberie očkovaciu látku. Potrebné očkovacie látky sa preberajú len v množstve pre pozvaných očkovaných.

4. Záver:

V okrese B. Bystrica je celkom 22 pediatrických obvodov. Zaočkovanosť detí v kontrolovanom období sa pohybovala na úrovni od 93,3% do 97,2 %, čo predstavuje mierny vzostup zaočkovanosti oproti minulému roku.

Pod hranicu 95% klesla zaočkovanosť v základnom očkovaní proti osýpkam, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2018 (94,9%) a 2019 (93,3%), v ročníku narodenia 2014–preočkovanie proti záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu a detskej obrne (94,7%).

Zaočkovanosť nižšia ako 90% bola zistená v 10 obvodoch. Príčinou nižšej zaočkovanosti v týchto obvodoch bolo najmä odmietanie očkovania zo strany rodičov, odklad očkovania a opakované nedostavenie sa na očkovanie.

V základnom očkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis, vírusovej hepatitíde typu B hemofilovým invazívnym infekciám, poliomyelitíde v ročníku narodenia 2019 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 0,6 %, v očkovaní proti pneumokokovým invazívnym infekciám v tom istom ročníku zaznamenávame vzostup o 1,0 %.

V základnom očkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v ročníku narodenia 2019 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 0,2 %.

V preočkovaní proti diftérii, tetanu, pertussis a poliomyelitíde v 6. roku života v ročníku narodenia 2012 zaznamenávame vzostup oproti minulému roku o 3,2%, v preočkovaní proti týmto ochoreniam v 13. roku života v ročníku narodenia 2007 zaznamenávame pokles o 0,7%.

V preočkovaní proti morbillám, rubeole a parotitíde v 11. roku života zaznamenávame oproti minulému roku vzostup o 2,1%.

V rámci odporúčaného očkovania alebo očkovania na žiadosť rodičov u detí do 15 rokov života bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom zaznamenaný dvojnásobný vzostup.

V celkovej zaočkovanosti proti chrípke u osôb umiestnených v zariadeniach sociálnych služieb zaznamenávame oproti minulému roku pokles o 5,6 %, proti invazívnym pneumokokovým infekciám bol zaznamenaný vzostup o 3,4%. Proti ochoreniu COVID- 19 bolo v zariadeniach sociálnych služieb zaočkovaných 77 % klientov.

Počas kontroly očkovania k 31. 8. 2021 bolo zaznamenaných 35 kontraindikácií, z toho 1 trvalá, čo je o 14,6 % menej ako v roku 2020.

Doočkovanie detí s dočasnými kontraindikáciami zistenými v období od 1.9. 2019 do 31.8. 2020 bolo uskutočnené v 17 prípadoch, t. j. z celkového počtu 41 dočasných kontraindikácií bolo doočkovaných len 17 detí (41,5 %,) u 21 detí kontraindikácie stále pretrvávajú, v 3 prípadoch sa rodičia s deťmi opakovane nedostavili na očkovanie.

Vo všetkých pediatrických obvodoch sme sa stretli s odmietaním očkovania zo strany rodičov.

Od 1.9.2020 do 31.8. 2021 evidujeme v kontrolovaných ročníkoch narodenia 258 odmietnutí očkovania, z toho 35 kompletných. V ročníkoch, ktoré tohto roku nepodliehajú kontrole očkovania bolo nahlásených 31 kompletných odmietnutí očkovania, kumulatívny počet detí s kompletným odmietnutím očkovania k 31.8.2021 – 333 detí.

V období od 1.9. 2020 do 31.8.2021 evidujeme v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania aj čiastočné odmietnutia očkovania u 16 detí, týkajú sa hlavne základného očkovania proti morbillám, rubeole a parotitíde a preočkovania proti jednotlivým ochoreniam.

Argumenty o prospešnosti a význame očkovania rodičia odmietajú akceptovať a svoje dieťa zaočkovať nedajú. Odmietnutie očkovania musí byť riešené zmenou legislatívy. Rodičia, ktorí odmietnu očkovanie svojho dieťaťa sú oboznámení s možnými sankciami v zmysle t.č. platnej legislatívy a sú ochotní ich akceptovať, čím sa problém nevyrieši.